

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 5. ФЕБРУАРА 1884.

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свака о дану сваке представе на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —
Претплата се шаље администрацији „Позоришта“, у матичном стану, у Новоме Саду.

5 -
С III - 9

ИЗ ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“.

Улица.

Фауст. Маргита пролави.

Фауст.

Дозвол'те, лепа госпођице, тим
Да руку, пратњу вама понудим!

Маргита.

Ни' госпођица, нит сам лепа ја,
А кући могу непраћена, да.

(Ослободи се и оде.)

Фауст.

Тако ми неба, то је анђо сам!
Да лепшег видех, ја се не сећам.
А чедна ли је, па и смиренा,
Па уз то јоште-и заједљива.
Румен усана и образа сјај
У мени биће вазда помишљај!
Па ником само како пониче,
И сад ми још у срце утиче;
Како ли кратко бе' насађена, —
А тим је слатка, тим је медена!

Мефистофелес долази.

Фауст.

Почуј ме, ту ми цуру набави!

Мефистофелес.

А коју?

Фауст.

Што ме сада остави.

Мефистофелес.

Баш ту? Та иде од попескаре,
А тај јој с душе скиде грехе све;
Дошуњ'о сам се баш до стола тог,
Ја не знам чеда тако невиног,
Што беше тамо, сам је знао бог;
Код такве снага моја престаје.

Фауст.

Четрнаест лета има ваљада.

Мефистофелес.

Сад збориш баш к'о права ћидија,
Што за се хоће сваки пупољак,
Што мисли, част, наклоност ту је свака,
На свету с тог, да њему падне шака;
Ал' није то баш начин тако лак.

Фауст.

Немој ми, море, ту да повујеш,
И законе да мени спомињеш!
Већ то ти кажем, памти добро, знај:
Ако ли једо ово нећу моћи
Обљубити још ове скоре поћи;
У поноћи је нашој свези кра.

Мефистофелес.

Промисли само, како стоји ствар!
Четрнаест дана требаће ми бар
Да прилику тек згодну процуњам.

Фауст.

Да седам сати имам мира ја,
То не бих требао ни ћавола
Чељаде такво ја да упецам.

Мефистофелес.

Фанцузи тако зборе као ти;
Учини, што ћу ти предложити:
Шта вреди то, уживати к'о хала,
Радост је већа, слађе би ти пала,
Призив'о кад би ћавола и рај
На сваковрстан, разан покушај,
Да цуру спремиш, удесиш је сву,
К'о Талијани што нам причају.

Фауст.

И без тога ми расту зазуци.

Мефистофелес.

На страну шалу, напред памети!
Што рекох, рекох, с том девојком, брале,
Не да се спањати баш тако шале.
Јуришом ништа нећеш успети,
Лукавством можеш тамо доспети.

Фауст.

Од чеда тог ми нешто набави!
Одведи ме, где санак борави!
Са груди њени мараму ми дај,
Ил' жељи тешкој други залогај!

Мефистофелес.

Да вид'те, да ћу вашој пожуди
У свако доба бити услужан,
Приклоните се мојој понуди:
Одвешћу вас још данас у њен стан.

Фауст.

И да је видим, да је грлим?

Мефистофелес.

Не!

Она ће бити ту код суседе.
А дотле мож'те сами самците,
У пуној нади, што вас чека све,
Мирисом њеним — очи парити.

Фауст.

Могу ли тамо?

Мефистофелес.

Кад је дану крај.

Фауст.

За поклон само леп се постарај.

(Оде.)

Мефистофелес.

Он поклања? Па готова је ствар!
Месташце боме много лепо знам;
Док само добро свуда процуњам,
Да нађем закопани адићар.

(Оде.)

Вече. — Мала, чиста соба.

Маргита (завија и одвија своје курјуке.)
Ма што бих дала, тек да знадем бар,
Ко беше данас онај господар!
Ваљан је баш и поноситог гледа,
Види се, да је племенитог реда;
По њему ја сам познала то лако —
Иначе не би дрзак био тако.

(Оде.)

*Мефистофелес. Фауст.**Мефистофелес.*

На прстима, лагано улази!

Фауст.

(После неког ћутања.)

Молим те, сад ме самог остави!

Мефистофелес.

(Цуља овамо-онамо.)

Девојче свако није 'вако уредно.

(Оде.)

Фауст.

(Гледа око себе.)

Добро ми дош'o, слатки сутону!
Што вејеш скроз кроз ову светињу
Љубавна жуд, обухтати ми груд!
Кад надом живиш мојда узалуд.
Ох, свуда, камо бацим свој поглед,
Свуд влада мир, свуд задовољство, ред!
Ох, богата је та сиротица!
И блажена је ова тамница!

(Седне у кожну столицу поред постеље.)

И мене прими, као што си старе
При тузи ил' весељу примао!
Ох, кол'ко пута мале поступаре
Около себе ниси имао!

А можда је, захваливши на даре,
Голупче моје деду свога ту
Целивала у руку увелу.
Ја слутим, чедо, ту је анђо твој,
Што реда 'ваког даде кући тој,
Што теби рече, чини то и то:
Да ћилимом ти чисто простреп сто,
И песком патос још да поспеш свој.
О руко ти! што вршиш пос'о тај!
И колебу претворићеш у рај.
А ту!

(Подигне занесу са постеље.)

Што језа прониче ми груди!
Ах, ту би за ме била дангуба.
Ту, природо, у некој благој ћуди,
Јединсвенога створи анђела;
И чедо ту, у ком је живот мили,
Пренежње груди испунио све,
Ах, ту, на чисти авђеоски крили,
Божанска слика проџетала је!

А ти! Шта радиш ту? Шта значи то?
Шта ли ме тако силно тронуло?
Шта хоћу ту? Чега сам овде рад?
Убоги Фаусте! Шта је с тобом сад!

Не лебди зар мирисни овде чар?
Ја готов држах већ у руци плен,
А сад, од љубави сам разнешен.
Та нас колеба сваки лаки ћар!

Да уђе сада, баш у овај трен,
Да горко би се покајо' за то!
Разметала бих тога видио
Пред њоме како лежи растопљен.

(Свршиће се.)

ЈИСТИЋИ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Саћурица и шубара“, изврна шаљива игра у 4 чина, с певањем, из живота покојне пришке слепачке академије, од Илије Округића Сремца.)

(Свршетак.)

Овакви народни прикази, и ако не задовољавају строгог драмског критичара, јер су у главном само драматизоване проповетке, ипак се широј публици јако допадају, јер у природи људској лежи, да воли да гледа пред собом себе самог и своју свакидашњу околину, особито још ако је ова у шареним сликама на позорници изнесена; а „Саћурица и шубара“ кипте од самог шаренца, што и око и уво непрестано занима. Раановртност појава у овој шаљивој игри, исплетена свежим хумором, служи на велику дику и похвалу писцу овога дела.

Овакве врсте дела била би аиста благодариј посао за наше драмске писце. Осим Фрајденрајха и Округића и не знамо да је когод код нас у овоме жанру писао. Округић пак надмаша свакако Фрајденрајха у вештини. И његова „Саћурица и шубара“ биће дugo омиљена игра на нашој позорници.

Што се самог приказа тиче, то је овај испло тако лепо и складно, као што се не виђа сваки дан код нас. Та вешта игра везивала је пажњу публике и одушевљавала ју је.

Носитељи главних улога били су г. Ружић (Пантелејја) и г. Лукић (Арса слепац). Њима припада главна васлуга, што је приказ тога вечера на опште одобрење нашао. Но поред свега тога ми нећемо да се уздржимо и од неких примедаба. Г. Ружић, који је душа наше позоришне дружине, приказује и представља и кад је нем и миран. Овога пута пак је мирнији него обично, може бити да је био заморен. Та мирноћа у улови Пантелејја није истинска искодила улога, али је пак одударала од живе игре г. Лукића, коју је овај у улови Арсе развио, тако, да је г. Лукић скоро сву пажњу публике на себе обратио. Већ сама његова маска је врло благодарна, те које она, које пак жива игра његова изазивалаху смеј и весео расположај у цеој публици. Није вељда ни једног тренута ока било, да г. Лукић није радио покретима лица, руку или целога тела. Чак је и променом гласа уздигао Арсну улогу. И ми слободно смејмо рећи, да се г. Лукић узвршије у најбоље позоришне снаге на српско-хрватском језику, а Арса слепац му је једна од најбољих улога. Но и њему ћемо нешто да приметимо, не знајући сада упразног чија је кривица, да ли његова или пишчева, што се у Арсином начину стављу мало претерује. Ми то за сувише драстично сматрамо. И ако је то по упутству самога дела, самога писца, онда би г. Лукић ту сцену требало да ублажи, ако је пак то оригинални створ г. Лукића, онда би му ми световали, да се мало умери, па ће му његов Арса још са неким постотаком у вредности скочити.

Колико су г.г. Ружић и Лукић стојали на висини представе, у толико је већма заостао за њима г. Ђ. Станојевић (Гавра слепац). Знајући да је г. Ђ. Станојевић почетник уздржаћемо се за сада од замераша.

Г. И. Станојевић одиграо је иришког солгу Гулића са свим добро, и ми би били пуно задовољни, да нам није у памети лебдила слика, коју нам је некада г. Зорић у тој улови створио. Г. Зорићу можда су пристратом приказу ове улоге помагали осим његове велике глумачке рутине још и његов агодан темперамент и прирођени минири, те зато не можемо и не смејмо ни г. И. Станојевићу ништа замерати. Што би му имали замерити, то би биле само две сипнице, а то је: да остави други пут ону неестетичну и једном солги не приличећу дувансесу, и да при крају игре не игра коло у истом колу, у коме је и његов пандур Риста, — без њега једног моћи ће се коло исто тако лепо одиграти. А ако је ово последње сам писац у делу жељео, то морамо рећи, да се и писац ту премашо.

Г. Динић решио је као брица Јефта Пуртић свој зadatak изврсно, а то је врло много, кад уз то додамо, да је ово ако не највећа, а оно у целоме делу најтежа улога. Њу је г. Динић са правом берберском лакоћом одиграо.

Пантер Михаљ је по нашем мјењу најбоља улога г. Суботића, а он ју је и овога пута одиграо као што треба. Одиграо је своју мању улогу тако, да не може бити ама баш никаква приговора.

Г. Милосављевић, који је Митра катану приказао, био је једини, на кога смо овога вечера веће претензије стављали. Г. Милосављевић је за катану сувише крут и сувише господска држања и у самом покрету и у говору. Код г. Милосављевића није ово — по нашем мјењу — недостатак школе, него је — таке ми држимо — то код њега природан, или да га назовемо органичан недостатак, који се неда савладати. С тога би г. Милосављевић требао према томе да бира улоге. Можда би Митра катану боље одиграо г. И. Станојевић, а улога солгиња без сумње би одмереном држању г. Милосављевића боље одговарала, него улога Митра катане.

Г. Димитријевић је својом добром игром утицао складно у хармонију целог приказа, а и остали приказивачи и приказивачице били су на своме месту.

На послетку имамо да упозоримо управу на нека драстична места и изразе, које нећемо овде да наводимо, али које управа може знати и наћи, те ју замолити, да их изостави. То су искре женијалног несташлuka пишчегог, које ладна критика треба да заглади и прочисти. То не може ни писцу бити противно, а још мање управи, која оће и тежи за тим, да позориште буде уједно и школа морала. Но ако баш не може то бити, а ондје не треба публици ни повода давати, да може у храму Музеја својој и најмањој раскалашности одушке дати. По нашему савету не би дело ништа изгубило, већ би, на проптиву, добило.

М. Д-ћ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

9. ПРЕДСТАВА.

ВАН ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 5. ФЕБРУАРА 1884.

МИЛОНГ ОБИЈИЋ ИЛИ БОЈ НА КОСОВУ.

ДРАМА У 5 ЧИНОВА, С ПЕВАЊЕМ, ОД ДРА Ј. СУБОТИЋА.

ОСОБЕ:

Цар Лазар	Лукић.
Југ Богдан	И. Станојевић.
Вук Бранковић	Милосављевић.
Милош Обилић лазареви зетови	Ружић.
Вукосава Обилићка	М. Рајковићка.
Мара Бранковићка кћери лазареве	Т. Брашованова.
Бановић Страхиња	Марковић.
Милан Топлица	Динђић.
Иван Косанчић	Барбарић.
Бошко Југовић	Љ. Станојевић.
Јевросима, вукосавина дворкиња	Ј. Добриновићка.
Јерина, марина дворкиња	Љ. Дивићка.
Мурат, цар турски	Марковић.
Бајазит, његов син	Димитријевић.
Осман, везир	Рашић.
Јусуф-паша	М. Суботић.

Више витезова, војвода, Турака. — Време 1389. — Збива се у Крушевцу, Косову и Приштини.

У уторак 7. фебруа: „ДВЕ СИРОТИЦЕ“. Драма у 8 слика, а 6 чинова, од Џона Оксенфорда, превео Сава Петровић.

Ко од наших поштованих претплатника жели своја места задржати за ову представу, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдаље до 12 сахода пре подне.

Улазнице се могу добити у писарницама позоришној од 9—12 пре подне и од 3—5 после подне, а увече на каси.

Болује: П. Добриновић.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.